

Kouluterveyskysely

Hyvinvointilautakunta 05.11.2025 § 50
383/12.01.03.00/2025

Valmistelija

hyvinvointikoordinaattori Taru Rätty, taru.ratty@ilomantsi.fi

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) toteuttama kouluterveyskysely tuottaa joka toinen vuosi seurantatietoa lasten ja nuorten kokemuksista terveydestä, hyvinvoinnista, koulunkäynnistä ja opiskelusta sekä elintavoista. Kyselyyn vastaavat perusopetuksen 4. ja 5. luokkalaiset, perusopetuksen 8. ja 9. luokkalaiset sekä lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat ja ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat.

THL on kerännyt kouluterveyskyselyn avulla tietoja perusopetuksen 8. ja 9. luokkaa käyviltä vuodesta 1996, lukioissa vuodesta 1999 ja ammatillisissa oppilaitoksissa vuodesta 2008 alkaen. Perusopetuksen 4. ja 5. luokkaa käyvät lapset ovat mukana vuodesta 2017 alkaen.

Kouluterveyskyselylomake on päivittynyt ja lomake on ollut tänä vuonna aiempaa lyhyempi. Myös kysymyksenasetteluissa on eroavaisuuksia aiempiin kysymyksiin. Keväällä 2025 kyselyyn vastaaminen tapahtui sähköisesti koulussa koulun henkilökunnan valvonnassa. Vastaaminen oli vapaaehtoista sekä kysely toteutettiin anonyymisti.

Kuluvan vuoden tulokset julkaistiin 17.9.2025. Kuntakohtaiset tulokset osoittavat, että lasten ja nuorten hyvinvoinnissa näkyy ikäryhmittäisiä eroja sekä yleisten ilmiöiden vaikutuksia myös kuntakohtaisesti esimerkiksi päihteiden käytössä. Ilomantsista ei saada kuntakohtaisia seurantatuloksia lukiolaisten osalta, koska tuloksia ei julkaista, jos vastaajamäärä on kysymyskohtaisesti alle 30. Tuloksia ei myöskään julkaista, jos tapauksia on alle 5 ja vastaajamäärä on alle 60.

Ilomantsilaisissa 4. ja 5. luokkalaisissa myönteistä muutosta suhteessa edelliseen tiedonkeruuseen on tapahtunut terveyttä edistävien elintapoja noudattavien osalta. 83% on vastannut, ettei ole maistanut alkoholia, kun vuonna 2023 tulos oli 64%. Koulukiusattuna tai osallistuneena koulukiusaamiseen lukuvuoden aikana on ollut 36%. Vuonna 2023 vastaava prosentti oli 51. Huolestuttava muutos suhteessa edelliseen tiedonkeruuseen on, että yhä useampi kokee, ettei ole tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä. Tästä ikäryhmästä yhä useampi kokee, ettei ole mahdollisuutta keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista.

Ilomantsilaisissa 8. ja 9. luokkalaisissa myönteistä muutosta suhteessa edelliseen tiedonkeruuseen on tapahtunut lisääntyvästi hampaiden harjaamisessa kahdesti päivässä. Myös päivittäin tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja käyttävien määrä on vähentynyt. Huolestuttavaa muutosta suhteessa edelliseen tiedonkeruuseen on, että yhä harvempi harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajallaan vähintään yhden tunnin viikossa. Lisäksi käryhmässä on lisääntynyt kohtainen tai vaikea ahdistuneisuus. Yhä harvempi pitää koulunkäynnistä tai tietää asuinalueensa harrastusmahdollisuuksista.

Pohjoiskarjalaisilla 1. ja 2. vuoden lukiolaisilla myönteistä muutosta suhteessa edelliseen tiedonkeruuseen on tapahtunut sähkösavukkeiden

käytön vähenemisessä. Yhä useampi kokee, että hänellä on mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista. Huolestuttava muutos suhteessa edelliseen tiedonkeruuseen on, että yhä useampi kokee usein, että pitäisi viettää aikaa muutoin kuin netissä, koululounaan laatu sekä maku on yhä useamman mielestä heikentynyt sekä yhä useampi käyttää nikotiinipusseja.

Kouluterveyskyselyn tuloksia voi hyödyntää oppilaitoksissa koulun toimintakulttuurin kehittämisessä, opiskeluhuoltotyössä sekä terveystiedon opetuksessa. Kunnat ja hyvinvointialueet hyödyntävät tuloksia lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin seurannassa sekä laadittaessa hyvinvointisuunnitelmia.

Kunta analysoi kouluterveyskyselyn tulokset ja peilaa esille nousseita vahvuuksia ja kehittämiskohteita laajaan hyvinvointikertomukseen ja hyvinvointisuunnitelmaan sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan asetettuihin mittareihin/seurantaindikaattoreihin sekä päihteiden käytön ja ruokakasvatuksen indikaattoreihin.

Laajemmin kyselyn tuloksia voi tarkastella THL:n sähköisessä tulospalvelussa tästä linkistä [Kouluterveyskysely](#). Tuloksia voi tarkastella niin kuntakohtaisesti, maakunnallisesti kuin koko maan tasollakin.

Esittelijä	kunnanjohtaja Ahokas Marjut
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää merkitä kouluterveyskyselyn tulokset tietoonsa saatetuksi.
Päätös	Hyväksyttiin.